

Национален институт на правосъдието
“Повишаване капацитета на съдебната система и обучение по Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи в Националния институт на правосъдието”
Договор № 93-00-42/20.02.2013 НФМ 2009-2014

Дело MICHAEL MISICK срещу ОБЕДИНЕНОТО КРАЛСТВО, жалба № 10781/10

ОПРЕДЕЛЕНИЕ от 16 октомври 2012 г., четвърто отделение

чл.8 - право на участие в политическия живот -няма нарушение

Участието в политиката и в частност – упражняването на парламентарен мандат, е проява по-скоро на обществения живот, спрямо който член 8 може да има само ограничено действие. Когато жалбоподателят не предоставя конкретна информация за това как определено действие е нарушило гаранциите за неприкосновеност или личен живот, включително способността му да развива отношения с външния свят, а просто търси начин да потвърди правото си на участие в обществения живот като избран политик, член 8 е неприложим.

Жалбоподателят е бившия министър-председател на островите Търкс и Кайкос /Британски отвъдморски територии/. Към релевантния момент той е член на Законодателното събрание, избран като представител от избирателен район North Caicos East. Гражданин е на Територията и участва активно в политическия живот там в продължение на много години. През 2002 г. става лидер на Progressive National Party [Прогресивната национална партия]. След изборите през 2003 г. става министър-председател и е преизбран за такъв през 2007 г.

През юни 2008 г. комисия от парламента на Обединеното кралство публикува доклад за Отвъдморските територии. В него е изразено сериозно безпокойство относно твърдения за корупция в Територията.

Жалбоподателят подава оставка като министър-председател на 23 март 2009 г. Остава избран член на Законодателното събрание.

Впоследствие Нейно величество издава кралския указ под формата на Конституция на островите Търкс и Кайкос (Временна поправка) от 2009 г. („Указът“) и го представя на парламента. Указът предвижда, че се суспендират части от Конституцията от 2006 г. и се установява пряко управление върху населението в Територията. По-конкретно, Указът разпуска Законодателното събрание и отстранява всички избрани длъжностни лица за срок от две години.

ПРАВОТО:

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Норвежкия финансов механизъм 2009-2014. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от Националния институт на правосъдието и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Програмния оператор или на Донора.

Жалбоподателят се оплаква по член 8 от Конвенцията, а именно, че отстраняването му от длъжност като представител, избран от избирателен район North Caicos East, нарушава правото му на неприкосновеност на личния живот.

Жалбоподателят твърди, че години наред участва в обществения живот и че е избран за член на Законодателното събрание за повече от пет години. Той твърди, че желанието и готовността му да представлява хората от островите Търкс и Кайкос, както и да участва в обществения живот, са съществена част от живота му и следователно попадат сред аспектите на личния живот на лице, защитено от член 8.

24. Понятието „личен живот“ в член 8 е широко и не се поддава на изчерпателна дефиниция. То защитава, наред с другите аспекти, правото на идентичност и лично развитие, както и правото да се установяват и развиват отношения с други човешки същества и с околния свят. То може да включва дейности от професионален или бизнес характер. Налице е следователно зона на взаимодействие на един човек с останалите, дори в контекста на обществения живот, което може да попадне в обхвата на „личния живот“

25. Прилагането на член 8 по отношение на професионални или обществени дейности обаче не е неограничено. Така например, член 8 не гарантира правото на назначаване на държавна или правото на свобода на професия.

26. Органите по Конвенцията също са имали възможност да преценяват доколко член 8 е приложим по отношение участие в политическа дейност. По делото *Baškauskaitė c/у Литва*, № 41090/98, решение на Комисията от 21 октомври 1998 г., непубликувано, Комисията разглежда жалба, подадена от лице, на което е отказана регистрацията като кандидат за президентски избори. Тя отхвърля жалбата ѝ по член 3 от Протокол № 1, като приема, че разпоредбата е неприложима по отношение на изборите за държавен глава. Що се отнася до оплакването ѝ, че решенията на властите, които я лишават от възможността да се кандидатира, са се отразили на отношенията ѝ с другите хора и на професионалната ѝ дейност и следователно съставляват неоправдана намеса в личния ѝ живот, Комисията приема, че няма намеса в личния ѝ живот по член 8 от Конвенцията. По-специално Комисията отбелязва, че не е възможно да се проследят конкретните ограничения, наложени на жалбоподателката или пречките, с които тя се е сблъскала в тази връзка, нито какви други задължения не са били изпълнени от литовските власти, които, лишавайки жалбоподателката от възможността да се кандидатира за президентските избори, са могли да накърнят личния ѝ живот.

28. Връщайки се към фактите по настоящото дело, Съдът трябва да определи дали за отстраняването на жалбоподателя от изборна длъжност може да се каже, че засяга аспекти на личния му живот, така че да се приведат в действие гаранциите по член 8. В тази връзка Съдът счита за полезно да проучи как член 8 се прилага спрямо политици и обществени личности в светлината на собствената му практика, що се отнася до баланса между правото на неприкосновеност на личността и защита от клеветата (въпроси, които по принцип водят до привеждане в действие на член 8 от Конвенцията) и правото на свобода на изразяване. Съдът често е обяснявал, че защитата на неприкосновеността на личността, от която се ползват обществени личности по силата на член 8, е с ограничено приложно поле. Така, в решението си по дело *Von Hannover*

с/у Германия, № 59320/00, точка 64, ЕСПЧ 2004-VI, Съдът потвърждава, че при определени специални обстоятелства правото на обществеността да бъде информирана може да обхване дори аспекти на личния живот на публични фигури, особено когато става въпрос за политици. В решението си по дело *Karakó с/у Унгария*, № 39311/05, точка 28, 28 април 2009 г., Съдът приема, че твърдението на жалбоподателя, че репутацията му на политик е накърнена от съмнителната публикация, не представлява обоснован иск, що се отнася до защитата на правото му на зачитане на личната неприкосновеност по силата на член 8 от Конвенцията, тъй като той не е успял да докаже, че твърденията в публикацията са били от толкова сериозен и обиден характер, че публикуването им е имало необратим и пряк ефект върху личния му живот. В решението си по дело *Lahtonen с/у Финландия*, № 29576/09, точка 66, 17 януари 2012 г., Съдът отново постановява, че по отношение на политици границите на допустимата критика в контекста на жалби за клевета са по-широки отколкото при частните лица.

29. Съдът заема становището, че при подхода си относно прилагането на член 8 към политици по дела, засягащи свободата на изразяване, той придава тежест на идеята, че участието в политиката и в частност – упражняването на парламентарен мандат, е проява по-скоро на обществения живот, спрямо който член 8 може да има само ограничено действие (за сравнение, но в обратен смисъл, вж. дело *Mólka*, цитирано по-горе). Когато става въпрос за аспекти, които са строго свързани с личния или семеен живот, като например правото на неприкосновеност на личността при извършването на дейности от чисто личен характер, Съдът допуска, че могат да възникнат съображения във връзка с член 8, независимо от обществения характер на политическата дейност. В случай като настоящия обаче, когато жалбоподателят не предоставя конкретна информация за това как разпускането на Законодателното събрание е нарушило гаранциите за неприкосновеност или личен живот, включително способността му да развива отношения с външния свят, а просто търси начин да потвърди правото си на участие в обществения живот като избран политик, Съдът счита, че член 8 не играе роля.

30. Ето защо Съдът приема, че в настоящия случай член 8 от Конвенцията не е приложим.